

RANNOK

- traditionel og nykomponeret folkemusik fra Danmark

af Morten Alfred Høirup

Danmark består af halvøen [Jylland](#) og hele 406 navngivne øer, småøer og [holme](#). Den tredjestørste af disse øer hedder Fyn, den ligger midt i Danmark mellem Jylland og Sjælland og huser en befolkning på omkring en halv million ud af Danmarks 5,5 millioner indbyggere. Den største by på øen er Odense med sine 170.000 indbyggere.

Fyn er kendt som fødested for den berømte eventyrdigter, Hans Christian Andersen, den store komponist Carl Nielsen og for sit meget frodige folkemusikliv. I Odense ligger Syddansk Musikkonservatorium & Skuespillerskole, hvor man finder landets eneste folkemusikuddannelse, og rundt om på øen finder man små og store spillesteder, samt ikke mindre end fire folkemusikfestivaler; Strib Vinterfestival, Fåborg FolkeFestival, Odense Folk Festival og Højbystævnet. Det er her på denne smukke ø med sine mange grønne jordbærmarker, at historien om den danske duo "Rannok" tager sin begyndelse.

Den unge danske violinist, Michael Graubæk, voksede op på Fyn, hans forældre var dybt involveret i det mangfoldige fynske folkemusikliv både som dansere og musikere, og musikken blev hurtigt en naturlig del af sønnens liv. Mens han uddannede sig på Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole (The Academy of Music and Dramatic Arts, Southern Denmark), startede han sammen med vennen og jazzpianisten Theis Langelands, duoen "Rannok", hvis musik beskrives som "Forrygende folkemusik med autentiske spillemandsnumre og originale kompositioner der på mesterlig vis bliver tilsat et nutidigt touch.". Michael Graubæk fortæller:

"Jeg har spillet violin siden jeg var barn fordi mine forældre dansede folkedans, og fordi min far var en dygtig spillemand. Jeg kan huske at både til min konfirmation og når nogen holdt 40-års fødeselsdage eller lignende, så var der folkemusikere over det hele, så det var en helt almindelig del af hverdagen. Jeg startede på folkemusikuddannelsen i Odense, og der mødte jeg pianisten Theis Langelands. Han spillede mest jazz på det tidspunkt, og vi arbejdede sammen om forskellige former for "Crossover"-musik. Vi begyndte at hænge ud sammen, og vi blev hurtigt rigtig gode venner. På et tidspunkt blev folkemusiklinien på konservatoriet inviteret til at spille på den store

danske folkemusikevent Tønder Festival, og Theis skulle med som gæstemusiker fra jazzlinien. Han ville gerne at vi spillede noget mere folkemusik som en slags forberedelse til Tønder Festival, så det gjorde vi og han blev hurtigt "hooked" på musikken. Jeg ville gerne spille meget mere med ham, så vi startede denne her duo som vi valgte at kalde "Rannok", et særligt udtryk fra den fynske dialekt som betyder noget i retning af "really good" eller "true".

I 2010 udgav Rannok sit første album med en blanding af egne kompositioner og traditionel folkemusik, de kalder det selv for en "Hyldest til både den danske folkemusiktradition og til fornyelsen.". Siden har duoen spillet på spillesteder og festivaler i bl.a. Danmark, Sverige, Tyskland, Schweiz og ikke mindst i Skotland, hvor de har følt at publikum har taget særligt godt imod deres særlige blanding af traditionel og nykomponeret violin og pianomusik. Faktisk er Rannoks første udgivelse delvist sponsoreret af skotske fans som synes at det var tid at de indspillede en cd.

"Musikken vi spiller er en blanding af vores egne kompositioner og traditionel folkemusik, og vi prøver at få vores kompositioner til at lyde som traditionel musik. Forskellen er i virkeligheden ikke ret stor, så vi kan godt lide det sådan her, vi synes det er et godt mix."

Rannoks inspiration kommer fra de gamle mestre, folk som Ole Kjær, en af 1800-tallets største danske spillemænd, også kaldet "Vestjyllands Paganini". Han var kendt som en ekvilibrant på sit instrument, og som en fremragende komponist, og han kunne godt finde på at brilliere med at spille med violinen over hovedet, jonglere og slå vejrmøller fra den ene ende af rummet til den anden.

Nils Andersson, også kaldet "Svenske Nils", var, skønt han indvandrede fra Sverige, en anden af Danmarks helt store spillemænd fra 1800-tallet. Også han var, udover at være en vild herre med et meget frigjort forhold til alkohol, en fremragende musiker, som har komponeret titler som "Fanden er løs i Vildmosen", "Omforladelses Polka" og "Forhærdelsesvals". Det sagdes om Svenske Nils at "Han kunne spille så lusene trillede os ud af knaphullerne.". Begge spillemænd døde desværre meget unge, men inden da havde de altså nået at komponere musik så holdbar, at unge danske spillemænd spiller den dag i dag.

"Når vi komponerer vores eget materiale, så lader vi os inspirere af den traditionelle lyd i den danske musik, men også af den skotske, for Theis er

gift med en skotsk pige og har boet i Skotland, så vi har fat i traditionen. Hvis man går et par hundrede år tilbage, så minder den danske og den britiske tradition ret meget om hinanden, så det er der vi finder vores lyd. Vi prøver at holde fast i den traditionelle lyd, men vi kombinerer den med vore egne ideer, og arrangerer på vores egen måde, eller komponerer videre på musikken hvis det er det der skal til. Vi gør musikken til vores egen."

Michael Graubæk og Theis Langelands finder altså deres inspiration i den traditionelle musik fra Danmark og Skotland, og Michael har studeret hos - og spillet sammen med - nogle af de største nulevende danske spillemænd, folk som Hans Jørgen Christensen og Klaus Pindstrup. Men hvad er det der er så fascinerende ved lyden af den traditionelle musik?

"Hvis du spørger hvorfor vi gerne vil lyde traditionelle, så er det grundlæggende på grund af min egen opvækst med folkemusikken. Det er MIN musik og det er den danske tradition, men det gælder også når vi lader os inspirere af den skotske tradition, der er noget særligt ved traditionel musik. Hvis du går ind på en bar i Skotland og spiller noget traditionel musik, så kan du med det samme mærke hvordan folk på pubben omgående reagerer på musikken, og det er det folkemusikken kan, og det er bedste ved folkemusikken. Du rammer på en eller anden måde noget - en tone - inde i de folk som lytter, du rammer en del af deres historie og noget af det der får dem til at elske musik, og ingen musik er elsket som folkemusik. Folkemusik er simpelthen en del af vores egen historie og tradition, og det er derfor vi spiller - vi kan ikke lade være."

Rannok er et af de nyeste og mest spændende skud på den danske folkemusikstamme, og i de næste år vil de repræsentere såvel den traditionelle som den nykomponerede danske folkemusik rundt omkring i verden. Tag chancen, hiv vennerne med og mød op næste gang de kommer til et spillested i nærheden af hvor du bor, for husk hvad den unge danske spillemand siger: "Ingen musik er elsket som folkemusikken!"

Links:

Danish Roots: www.danishroots.eu

Rannok: www.rannok.dk

Højbystævnet: www.hoejbystaevne.dk

Syddansk Musikkonservatorium & Skuespillerskole: www.dfm.dk

Strib Vinterfestival: www.strib-vinterfestival.dk

Tønder Festival: www.tf.dk